

4. 02. 2021	TV Slovenija 1	Stran/Termin:	22:55:00
Naslov:	Nov kulturni prostor	Naklada:	
Avtor:	Nataša Mihelič	Površina/Trajanje:	00:05:11
Rubrika/Oddaja:	OSMI DAN	Žanr:	DIALOGIZIRANO POROČILO
Gesla:	IZIS FESTIVAL		

URŠULA ANA MREŽAR: Ne le, da je industrijska dediščina v dveh stoletjih radikalno preoblikovala naš življenjski prostor in okolje, zaznamovala nas je tudi družbeno in socialno. Opuščena industrijska območja, ki so bila nekoč jedro gospodarskega družbenega in s tem kulturnega razvoja, so postala degradirane površine. To je dolgo časa veljalo tudi za nekdanje skladišče soli ob izolskih vratih v Kopru. Stavba, ki se jo je prijelo ime Libertas bo v prihodnjem letu doživela celovito prenovo in naj bi postala novo kulturno stičišče Kopra in celotne Slovenske Istre.

NATAŠA MIHELIČ: Predvidena idejna zasnova naj bi prinesla v dvorano s šestopetdesetimi sedišči in manjši prostor. V del zgradbe bo umeščen nov sodoben interaktivni Luški muzej, v drugem delu pa se bodo odvijali različni kulturni dogodki. Stavba, ki se jo je prijelo ime Libertas, po istoimenskem veslaškem klubu, deloval je do leta 1947, obsega tisoč štiristo kvadratnih metrov. Ima razvpito zgodovino podajanja in prodajanja med prejšnjo občinsko oblastjo v Kopru in gradbenimi mogotci. Danes pa njeno prestrukturiranje pomeni nov razvojni izziv, pred tem degradirano postaja nova kulturna vizija.

VESNA PAJIČ (svetovalka za kulturo in mednarodne odnose, MOK): Trenutno poteka postopek, da stavbo vpišemo v kulturno infrastrukturo. Imamo spomenik, ki priča o naši dediščini, ki govori o naši zgodovini, ki pa seveda potrebuje reinterpretacijo. Potrebuje novo namembnost, zato, da bo imel spet nek nov družbeni pomen. Spoštovati je treba to kar je skladišče nekoč bilo, ampak hkrati si pa oziroma v to kar skladišče lahko postane.

NATAŠA MIHELIČ: Opisu v kulturno infrastrukturo naj bi bil končan že čez mesec dni, tako se bo občina lahko prijavila na razpis in Ministrstvo za kulturo, obnova naj bi stekla prihodnje leto. Že v marcu pa bodo v Libertasu postavili veliko pregledno razstavo o Tomosu, maja bodo iz Ljubljane pripeljali majski salon, gostili bodo plesne predstave Ane Pandur in Maše Kogoj Knez. Tudi letos bo septembra potekal festival **IZIS**. Kako velik je lahko potencial uspešne oživitve, lahko vidimo na primeru nekdanje reške – luške zgradbe Exportdrva, ki so jo obnovili v sklopu EPK-ja. V industrijsko kulturno dediščino naj bi bila dodana vrednost mesta, znanstveno kulturna zanimivost za obiskovalce in vlagatelje.

IDIS TURATO (arhitekt in kustos razstave): Zamisel je bila, da bi preobrazili dotlej neizkoriščen reški prostor, ki je bil del luške infrastrukture, a ni več opravljal prvotne funkcije, tako, da bi postal nekakšen prostor skupnosti. Zdaj smo na novem reškem korzu, v novi reški galeriji, v novi reški ulici, stradi, kjer smo priredili razstavo, ki hkrati simulira mesto. Ko greste skozi ta prostor, ki je visok 15, 20 metrov, imate občutek, da greste po korzu.

IDA KRIŽAJ LEKO (arhitektka): Prvič v zgodovini ljudje vstopajo v javni prostor, ki ga je luško vodstvo pred petimi leti dalo v uporabo mesta Reka. To je zelo velika stvar. Za vstop skozi vrata Exportdrva, bi potrebovali niz dovoljenj, ki jih kot navaden meščan ne bi dobil. Prvi element je torej sama zgradba. Ljudem dovoljujemo vstop v skladišče, ki je preurejeno za družbenokulturno dejavnost.

NATAŠA MIHELIČ: Primer dobre prakse je oživitev tržaškega starega pristanišča za katerega je italijansko kulturno ministrstvo namenilo sto petdeset milijonov evrov. Eden izmed prenovljenih objektov je skladišče 26. ki bo do leta 2023 postalo novi muzejski center. Že sedaj pa so tam zaživel pomorski in znanstveni muzej ter razstavni prostor Mednarodnega modnega arhiva ITS. V prihodnosti načrtujejo raziskovalno središče treh bližnjih dežel, Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Za namen lanskega evropskega foruma znanosti pa so obnovili še skladišče 28. Nastal je največji kongresni center v severovzhodni Italiji. Celotno območje starega pristanišča obsega triindvajset tisoč kvadratnih metrov.

GIORGIO ROSSI (občinski odbornik za kulturo in turizem, Trst): Ne gre samo za potrebe kulture v prihodnosti v Trstu, ampak tudi za arhitekturo. Tako se bodo različni dogodki iz središča mesta preselili v staro пристanišče. To bo priložnost za mlade, nastalo bo novo kulturno gibanje. Trst namerava uresničiti to kar se je v preteklosti zdelo utopično.

NATAŠA MIHELIC: Primeri dobrih praks so v naši neposredni bližini, kažejo izjemne potenciale obnovljenih industrijskih stavb kot izhodišč novih razmišljanj in oblikovanju arhitekture in umetnosti. Oživljanje zapuščenih industrijskih območij se je začelo že v modernizmu 20. stoletja, a še danes ostaja na robu zanimanja, pogosto velja celo za neprivlačno in za neprimerno varstveno kategorijo.